

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

5. Дядик В. О. Правове регулювання обігу криптовалюти (міжнародний досвід). *Юридичний науковий електронний журнал*. Випуск 8. 2020. С. 266–270.
6. Крутько М. А. Проблеми правового регулювання оподаткування операцій із криптовалютами та шляхи їх вирішення: національний і зарубіжний досвід. *Юридичний бюлетень*. Випуск 22. 2021. С. 7–13.
7. Панасюк В. М. Фінансовий інструментарій технології блокчейн: перспективи обліку та оподаткування. *Scientific collection «Interconf». International scientific discussion: problems, tasks and prospects*. 2021. № 52. С. 116–125.
8. Новицький В. Я., Фица В. М. Становлення та розвиток правового регулювання обігу віртуальних активів. *Інформація і право*. Випуск 4 (39). 2021. С. 179–186.
9. Кулак Н. В. Регулювання обігу криптовалют. *Актуальні проблеми інноваційного розвитку кластерного підприємництва в Україні* : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. 2020. С. 189–193.

Ключові слова: криптовалюта, цифрова валюта, нематеріальний актив, блокчейн, правове регулювання.

Key words: cryptocurrency, digital currency, intangible asset, blockchain, legal regulation.

СТЕПАНОВА СНЄЖАНА ПЕТРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри міжнародного та європейського права*

ЕЛЕМЕНТИ НОВОЇ МОДЕЛІ МІЖНАРОДНОГО ВОЛОНТЕРСТВА В УКРАЇНІ

2022 рік – початок нового етапу історії України за всі роки незалежності. Військова агресія зі сторони держави-сусідки стала спонукальним чинником для розширення впливу громадського суспільства на всі сфери життєдіяльності країни. Наразі одним з механізмів національної підтримки та перетворень став український волонтерський рух, який з часів Революції Гідності та початку антитерористичної операції, лише набував своєї форми та організованості. Беззаперечним є той факт, що внесок волонтерів у добробут українців за останні роки збільшувався, а довіра населення до волонтерських організацій постійно зростала. В той же час, нові виклики породжують необхідність трансформацію самої моделі волонтерства.

Так, ще в 2020 році в рамках Плану дій з інтеграції добровольчості до Порядку денного у сфері сталого розвитку на період до 2030 року було опубліковано документ, в якому сформульовано нову модель волонтерства для ХХІ століття. Вона включає в себе п'ять гармонійних елементів, які в сукупності виражають особливості волонтерської діяльності.

Першим елементом добровольчої діяльності визначено її структуру. На міжнародному рівні визнано наявність лише двох форм

волонтерської діяльності – формальна та неформальна. При цьому, якщо формальне волонтерство передбачає організовану добровольчість, що включає в себе довготривале залучення добровольців волонтерськими організаціями та передбачає певну систему гарантій та захисту волонтерів, скоординованість всіх структурних ланок та чіткий план дій, певну програму, то неформальне волонтерство не є чітко структурованим, та всі особи, залучені до надання волонтерської допомоги, не мають точно визначених ролей та розділення за функціональними обов'язками, а також таке волонтерство переважно виникає стихійно.

При цьому, український волонтерський рух до 2011 року мав всі ознаки неформального волонтерства. Однак, після усвідомлення необхідності розширення мережі надання волонтерської допомоги, створення умов для реалізації більш глобальних проектів перед волонтерами в Україні та законодавцем постала потреба інституціоналізації діяльності. Тому, вже 19 квітня 2011 року було затверджено Закон України «Про волонтерську діяльність». Таким чином, з 2011 року починається процес формування стихійного неорганізованого волонтерського руху в формально визначене правове явище. Таким чином, з кінця 2013 по початок 2015 року 132 громадським об'єднанням на території України було надано статус «волонтерської організації», проте, вже у 2015 році скасовано необхідність надання організаціям статусу волонтерських організацій, про що зазначається в Інформаційній довідці Міністерства соціальної політики України від 2016 року.

Другий елемент нової моделі добровільництва – місце надання волонтерської допомоги (онлайн та/чи офлайн). Інформаційна революція відкрила для людей усі кордони та створила нове місце для провадження волонтерської діяльності, так за допомогою Інтернет-ресурсів з'явилося Е-волонтерство, яке також називають віртуальне волонтерство, онлайн-волонтерство, кіберволонтерство або цифрове волонтерство. Перевагою онлайн-волонтерства є відсутність необхідності проходження багатьох процедур, проте воно обмежено й тими напрямками, які виключають фізичну допомогу.

Третім елементом стала інтенсивність здійснення волонтерської діяльності – епізодична та/або регулярна. Регулярне волонтерство відноситься до діяльності національних та міжнародних волонтерських організацій, які залучають до своєї діяльності фізичних осіб-волонтерів для надання ними послуг в межах країни резиденства або за кордоном. Такі організації попередньо обирають напрямком своєї діяльності, а також працюють за певними програмами. Епізодичне волонтерство навпаки, має випадковий або ситуативний характер та, частіш за все, притаманний одноосібному наданню волонтерської допомоги.

Далі йде мотивація самих волонтерів – самовдосконалення та створення спільноти, а останнім структурним елементом представленої ООН моделі є категорія волонтерської допомоги або виходячи з суті цього елементу, форми надання правової допомоги, в які можуть входити, але не обмежуються цим переліком: надання послуг, взаємодопомога, участь, агітація і дозволя. У зв'язку з війною в 2022–2023 роках

найбільшого розповсюдження набувають такі напрямки волонтерської допомоги, як протистояння зовнішній збройній агресії, порятунку та допомоги переселенцям, Збройним Силам України, Територіальній обороні та іншим структурами, учасникам бойових дій тощо.

Аналіз вищевказаних елементів волонтерства вказують на те що, дане явище не є простим, а навпаки, складним, багаторівневим та багатоаспектним. Так, на думку О.Панькової та О.Касперовича, в останні роки в Україні чітко простежується розвиток волонтерського руху в загальному вигляді можна описати тріадою «інституціоналізація», «платформізація», «мережизація».

При цьому, *інституціоналізація* є прямим проявом такого елементу, запропонованої ООН моделі добровільництва, як формальне волонтерство, та передбачає становлення волонтерських організацій як потужних структур, що володіють значним досвідом, організаційною та фінансовою спроможністю й характеризуються високим рівнем авторитету та довіри. У зв'язку з цим, інституціоналізація волонтерства полягає в його офіційному визнанні та закріпленні у законодавстві як дієвого інструменту підтримки громадського розвитку та взаємодії між громадянським суспільством та владою. Цей процес може включати у себе розробку та прийняття законів та політик щодо волонтерства, створення відповідних державних органів, програм та проєктів, підтримку розвитку волонтерських організацій та волонтерських центрів, а також відповідну фінансову підтримку волонтерських ініціатив. Вона також може сприяти створенню сприятливих умов для волонтерів та волонтерських організацій, забезпеченню їхньої правової та соціальної захищеності, а також розвитку волонтерської культури та свідомості у суспільстві.

Інституціоналізація волонтерства може допомогти впровадженню волонтерських програм та проєктів в різних сферах, таких як охорона здоров'я, освіта, соціальна підтримка, культура, екологія, спорт та інші. А на сьогоднішній день є вкрай важливою для допомоги як на фронті, так і в тилу. Так, розпочинаючи з 2014-2015 рр. основними адресатами волонтерської допомоги стали: українська армія, вимушено переселені особи та мирне населення, місцем проживання яких були території, на яких велися бойові дії. Крім того, з лютого 2022 року український волонтерський рух набув різкого зросту, у зв'язку з чим став не просто частиною міжнародного волонтерського руху, а й набув індивідуальних ознак. Так, наприклад, у грудні 2022 року в Законі України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» було закріплено інноваційне поняття волонтера – волонтер сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності. Ним може бути фізична особа, яка добровільно здійснює соціально спрямовану неприбуткову діяльність шляхом надання волонтерської допомоги за напрямом утвердження української національної та громадянської ідентичності для стійкого усвідомлення особою належності до української нації як самобутньої спільноти, об'єднаної назвою, символами, географічним та етносоціальним походженням, історичною пам'яттю, комплексом

духовно-культурних цінностей, зокрема українською мовою і народними традиціями.

Платформізація волонтерства – це процес створення онлайн-платформ, які забезпечують можливість взаємодії між волонтерами та організаціями, які шукають волонтерів. Такі платформи дозволяють волонтерам знайти проекти, які відповідають їхнім інтересам та навичкам, а організаціям – знайти відповідних кандидатів на волонтерські позиції. Переваги платформізації волонтерства полягають у забезпеченні більшої доступності волонтерських проектів та зручності для волонтерів та організацій. Онлайн-платформи також допомагають зменшити адміністративні витрати та спрощують процес координації волонтерів. Крім того, платформи волонтерства можуть забезпечити більш прозорий та систематизований процес підбору та організації волонтерських проектів. Це дозволяє ефективніше використовувати ресурси та забезпечувати якість волонтерської діяльності.

Загалом, платформізація волонтерства є важливим кроком у напрямку розвитку волонтерської діяльності та сприяє популяризації волонтерства серед широкої аудиторії. Тож, платформізація – це процес інноваційного вирішення питань мереж комунікації волонтерів та організацій, донорів/благодійників та отримувачів допомоги, державних структур, переважно за допомогою Інтернет-платформ, в тому числі створює майданчик для здійснення Е-волонтерства, в чому нерозривно пов'язана з мережізацією.

Мережізація волонтерства означає об'єднання волонтерів, волонтерських організацій та інших зацікавлених сторін у мережі, щоб спільно розвивати та підтримувати волонтерську діяльність. Це може мати декілька переваг. По-перше, мережізація дозволяє волонтерам та волонтерським організаціям обмінюватися досвідом та ідеями, що сприяє розвитку кращих практик та підвищенню ефективності діяльності. Крім того, мережі волонтерства можуть забезпечити доступ до ресурсів та зв'язків, які допомагають залучати більше волонтерів та здійснювати більш впливову діяльність. По-друге, мережізація дозволяє здійснювати спільну діяльність на різних рівнях, від локального до глобального, що дозволяє реалізувати більш амбітні та складні проекти. Крім того, мережі можуть забезпечити підтримку та захист волонтерів в разі необхідності. У загальному розумінні мережізація волонтерства дозволяє збільшити вплив та значення волонтерської діяльності в суспільстві та світі в цілому.

Ключові слова: волонтерство, нова модель волонтерства, структура добровільництва, інституціоналізація волонтерства, платформізація волонтерства, мережізація волонтерства.

Key words: volunteering, new model of volunteering, structure of volunteering, institutionalization of volunteering, platformization of volunteering, networking of volunteering.

Галімурка Петро Іванович

Тимчасові заходи Міжнародного суду ООН як підстава
для обмеження юрисдикційних імунітетів: український контекст . . . 389

Громлюк Аліна Віталіївна

Проблемні питання розгляду справ ЄСПЛ за скаргами
щодо порушення права власності . . . 392

Джевага-Третьякова Світлана Юріївна

Становлення та розвиток концесії . . . 394

Димов Кирило Борисович

Розвиток міжнародних та національних механізмів захисту
права на житло біженців та вимушених мігрантів внаслідок
міжнародного збройного конфлікту в Україні . . . 397

Жакун Маргарита Юріївна

Захист іноземних інвестицій в умовах воєнного стану:
міжнародний досвід для України . . . 401

Мануїлова Катерина Вікторівна,

Рудецька Поліна Андріївна

Міжнародна кримінальна відповідальність посадових осіб
держави за вчинення міжнародного злочину . . . 404

Редченко Ярослав Олександрович

Міжнародно-правова проблематика визнання цифрових валют
офіційними платіжними засобами . . . 407

Степанова Снежана Петрівна

Елементи нової моделі міжнародного волонтерства в Україні . . . 411

Череповський Костянтин Валерійович

Справедливий і рівноправний режим як багатопарова
комбінація принципів права . . . 415

Шипко Станіслав Олександрович

Міжнародно-правове регулювання боротьби з кіберзлочинністю . . . 419

СЕКЦІЯ 9
ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО
В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ, ВІЙНИ
ТА ПІСЛЯВОЄННА ВІДБУДОВА УКРАЇНИ

Кібік Ольга Миколаївна,

Слободянюк Ольга Василівна

Інтеграційна стратегія в системі забезпечення відновлення
та розвитку України . . . 422

Котковський Володимир Станіславович

Повоєнне реформування енергетичного комплексу України . . . 426

Котлубай Вячеслав Олексійович

Підвищення рівня інноваційності українських бізнес-структур
в умовах війни . . . 428